

TISZÁN TŰZ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét 6. és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 251. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1912. november 5.

A király Budapesten.

(—a.) Sajnálatos dolog, hogy nálunk Magyarországon mindentpárt-szemüvegen keresztül néznek az emberek. Még a király lépéseit is, az ő budapesti utazását is.

Ősz királyunk régebben több időt töltött magyar fővárosában. Ha nem is egészen hat hónapot, mint a kiegészítési törvény óhajtja, de tavasszal is, ősszel is hosszabb ideig, a hadgyakorlatokat és a gödöllői időzést is ideszámítva, összesen három négy hónapig tartózkodott évenként magyar népe között.

Mióta a korban jobban előhaladt ősz királyunk, orvosai nagy gonddal óvják őfelségét az utazástól s ezért ritkábban jön Magyarországra s rövidebb időt tölt hű magyar népe között. Legutóbb másfél éve, tavaly májusban volt az országban, akkor is legtöbbit Gödöllőn időzött, ami igen jó hatással volt királyunk akkori hurutos állapotára.

Most az uralkodói kötelesség szolította a 83 éves uralkodót magyar fővárosába. Ugyanis holnap kezdődik Budapesten a delegációk új ülészaka. Ezt ugyan nem kell személyesen megnyitnia, mert csak néhány héttel előbb nyitotta meg Bécsben a delegációk előbbi ülészakát, de a mostani háborus bonyodalmak között kétszeres, illetve sokszoros fontossággal bír a delegációk mostani ülészése, mely e néhány hétre állandóan Budapestre köti a külügyminisztert is, kinek tájékozni kell a külügyi állapotokról a delegátusokat. Ebben a rendkívüli időben Budapest lesz a központja a Duna-parti kettős monarchiának, ide lesz irányítva Európa figyelme, tekintete.

Királyunk kötelességteljesítése ebben a magas korban felemelő példa mindenki számára. Örülünk mindnyájan, hogy Őfelségét magas korára való tekintet sem tartja vissza a budapesti utazástól, de ezt az örömet nem lett volna szabad pártpolitikai célokra kiaknázni.

A király tudja az ő uralkodói kötelességét. Felesleges volt bevonulásakor fülébe kiáltani az általános titkos választói jogot. Különben is a legmagasabb trónról elhangzott ünnepélyes nyilatkozatokban ismételtén megígérte a király a választói jog kiterjesztését s erre utasította kormányát is.

Hogy ez a jog milyen kiterjedésű lesz és mikor lesz megvalósítva, az a kormánynak és a törvényhozásnak a dolga és éretlen utcai tüntetésekkel sem az apostoli király, sem a törvényhozás többi faktora nem hagyják befolyásolhatni magukat.

Ettől eltekintve a király fogadtatása impozáns keretek közt és őszinte lelkesedés nyilvánulása közt folyt le s ősz királyunk meggyőződhetett róla, hogy hű magyar népe igaz, tiszta szeretettel veszi körül.

A megérkezés.

Budapest, nov. 2.

(Saj. tud.) Őfelsége ma délután 5 órakor érkezett meg Budapestre. Az udvari vonat berobogása után a király jókedvvel szállott ki a kocsiból s kezét fogott Bárczy főpolgármesterrel és Boda Dezső főkapitánnyal, valamint Marx Jánossal. Az uralkodó pár szót váltott az előlállók kalmajd főhadsegéde kíséretében nyitott udvari hintóba ült és a várpalotába hajtatott. Amerre az uralkodó fogata elhaladt, a nagy

tömegekben hullámzó nép éljenezte a királyt.

Az éljen kiáltásokba belezugott a sok akcug is, ami azonban a kormánynak és Tiszának szólott. A tüntetők a választójogot is éltették. A tüntetők tömege ezután a Justh-párt helyisége elé vonult, ahol addig éljenezte a függetlenségi pártot, míg az erkélyen megjeleat Bathyány Tivadar gróf és beszédet intézet a néphez. Később lovasrendőrök vonultak ki és a tüntetőket karddal verték szét. A rendőrök rohama folytán a párhelyiség előtt igen sokan megsebesültek, kiket a mentők szállítottak a Rókus kórházba.

A király fogata egynegyed 6 órakor érkezett a várpalotába, ahol József Főherceg fogadta az uralkodót. A főherceg kíséretében ott volt Pálffy Miklós és az udvari plebános, Kanter Károly. A fogadtatás után az uralkodó lakosztályába vonult vissza.

Bathyány Tivadar gróf beszámolója. Bathyány gróf, a függetlenségi párt alelnöke vasárnap kerületének több községében beszámolót tartott. Előzőleg szombaton este Szekszárdon, kerülete székhelyén volt bankett, amelyen gróf Bathyány megismételte kijelentéseit, hogy a Lukács-kormány ellen rendületlen kitartással folytatni fogja a harcot. Egyben hangoztatta a legdemokratikusabb választójogi reform szükségességét.

A miniszterelnök a választói jogról. Lukács László miniszterelnök az „Ujság” tudósítója előtt nyilatkozott a választói jogra vonatkozólag. Kijelentette, hogy a reformtervezettel a kormány a legközelebbi időben el fog készülni. Forró kívánsága, hogy a javaslatot az országgyűlés elé terjeszthesse a kormány s hogy a pártok te-

Az idény divatujdonságai beérkeztek.

Ruhakelmék, bársonyok, selymek, fehérneműk, vásznak, asztalneműk, szőnyeg, függöny, linoleum, rövidárúk, szabó kellékek.

Angol és francia női-szabóság.

Minden cikkben szállított olcsó árak!

Cziller Imre

nagyáruháza.

Vasutasok és állami tisztviselők szerződéses szállítója

gyék lehetővé annak tárgyalását és törvényerőre emelését. A kormány a maga részéről a javaslat beterjesztését elsőrendű kötelességének tartja, melyet teljesíteni is fog.

A balkáni háború.

A háboru mérlege még mindig ingadozik. Az eredményeket és esélyeket különbözőképpen adják elő a különböző helyekről érkezett hírforrások.

Tény az, hogy a szövetségesek hadai előnyömlenek s a török már lépéseket tesz a nagyhatalmaknál.

Nevezetes mozzanata a balkáni véres krízisnek az, hogy Poincaré francia miniszterelnök békejavaslatát a nagyhatalmak elutasították. A hatalmak ugyanis nem akarják előre megkötni a kezüket. Nem akarnak belemenni abba, hogy akármilyenek lesznek is a háboru eseményei, ne intézkedhessenek utólag érdekeik védekezésében.

Ide tartozik annak a regisztrálása is, hogy Anglia hajóhadát mozgósította. Nem indokolja a mobilizálást, de kétségtelen, hogy a keleti krízissel van kapcsolatban.

A háboruról szóló tudósításaink a következő:

A volt szultán Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, nov. 4.

Abdul Hamid volt szultán egyik fiával és unokaöccsével szombaton éjjel ideérkezett. Nem engedték meg neki, hogy a tisztekkel érintkezzen. A volt szultán arca kevéssé változott meg és szelleme egészen friss. A hajón tengeri betegséget kapott. Abdul Hamid eleinte szabadkozott s ez volt az oka annak, hogy Szalonikiból való elutazása annyi ideig késett.

Ezer montenegrói halott.

Konstantinápoly, nov. 4.

A nyugati hadsereg parancsnokának október 30-iki távirata a következőket jelenti: A Skutaritól északkeletre álló montenegróiak ellen legutóbb intézett támadásban a törökök a több mint 4300 főnyi montenegrói sereget szétszórták. — Ezernél több montenegrói elesett. Egy százados és 8 katoná török fogságba került, számos puskát, municiót és sátrat zsákmányoltak csapataink.

Rémület Szalonikiben.

Szaloniki, nov. 4.

A városban nagy a rémület. Tizenöt-huszezer menekült érkezett ide a szomszéd falvakból s ezenkívül is van hétezer anató-

liai katoná. E miatt alig lehet eleséget kapni. A pékek becsukták üzletüket, mert a katonák többször fosztogattak.

Rodostót elhagyták a törökök.

Konstantinápoly, nov. 4.

A török csapatok kivonultak Rodostóból.

A monarchia álláspontja.

Bécs, nov. 4.

A külügyminiszteriumnak el kellett utasítania a francia miniszterelnök formuláját, mert a Balkánon — ezt elismerték a nagyhatalmak — Ausztria-Magyarország leginkább van érdekelve. A monarchia azonban — úgy mint eddig — továbbra is a béke politikáját folytatja, de érdekeit minden körülmények között, akármilyenek lesznek a háboru esélyei, meg fogja védelmezni.

Konstantinápolyt nem szállják meg.

Róma, nov. 4.

Diplomáciai körökből jelentik, hogy a balkáni államok határozottan megígérték, hogy Konstantinápolyt nem fogják megszállani. A bolgárok a város kapujáig fognak menni és a külvárosokban fognak tanyázni, míg a török kormány békét kér és a szövetségesek föltételeit elfogadja.

Hajóhadunk készenlétben.

Odessza, nov. 4.

Az osztrák és magyar konzulok tegnap figyelmeztették a Fekete tengeren lévő összes osztrák és magyar hajókat, hogy elindulásra készen tartsák magukat.

Levél a román királynak.

Bécs, nov. 4.

Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy Ferenc József király tegnap sürgős és bizalmas értesítést küldött a román királynak.

A porta kéri a nagyhatalmakat.

Konstantinápoly, nov. 4.

Félhivatalosan jelentik, hogy a porta tegnap összes nagyköveteit utasította, hogy az illető kormányokat értesítsék, hogy a porta szívesen venné támogatásukat az ellenségeskedés megszüntetésének előmozdításában.

A próféta zászlaja.

Szófia, nov. 4.

Bukaresten át jelentik: Konstantinápolyban néhány nappal ezelőtt szofták a próféta zöld zászlójával végigvonultak a városon és a szent háborut hirdették. A lakosság nagy izgatottsága miatt attól félnek, hogy az európaiakat nagy veszedelem fenyegeti. Illetékes helyről jelentik, hogy Noradungján kijelentése inkább megnyugtató, semmint biztosítás volt.

Anglia és Oroszország.

Bécs, nov. 4.

Diplomáciai körökből jelentik, hogy Anglia és Oroszország ellentéte a balkáni kérdésekben sokkal élesebb, mint általánosan hiszik és mindenesetre élesebb, mint a hármastant hatalmai között.

Jenise megszállása.

Athén, nov. 4.

A trónörökös jelenti: Erős ellenséges haderő elsáncolta magát a törökök szent városa, Jenise közelében. Élénk harc után, amely szombaton egész nap és ma délelőtt folyt, megvertük az ellenséget és megszállottuk a várost.

Preveza átadása.

Athén, nov. 4.

A hadügyminisztérium jelenti: a görög hadsereg Jenise mellett tizennégy ágyut vett el a törököktől.

A törökök a csata után Prevezába menekültek. A görög csapatok Spiliadesz őrnagy parancsnoksága alatt megtámadták Prevezát s ebben az ostromban elvesztettek tizhatalottat és ötvenhat sebesültet. A törököktől elfogtak négyszázötven embert. Százötven görög önkéntes újabb ostromra készül Preveza ellen, a midőn a görög táborban megjelentek az osztrák és magyar, orosz és angol konzulok a községtanács tagjaival s elmondták, hogy milyen feltételek mellett hajlandók a várost átadni. Az egyik föltétel az volt, hogy a város csak rendes görög katonaságnak adja meg magát, hogy a tiszteknek és a katonáknak nem lesz bántódásuk. A görög parancsnok elfogadta ezeket a föltételeket és Zakuntakisz tábornok erre bevonult Prevezába.

A nagy csata még eldöntetlen.

Konstantinápoly, nov. 4.

A Lüleburgász-Viza-Bunarhisszár három szögben mult kedd óta folyó harc még mindig nem dőlt el. A törökök rendkívül makacs ellenállást fejtenek ki, de a katonai körök nem biznak a végleges győzelemben. Mind a két hadsereg a legnagyobb elkeseredéssel harcol, a katonák sokszor ember ember ellen harcolnak, kegyelmet egyik sem ad a másiknak s ez az oka annak, hogy eddig alig száz fogolyt hoztak ide. Ellenben a sebesültek száma rendkívül nagy, négy nap óta hatezernél több. Az összes kórházak zsúfolva vannak és valamennyi iskolát kórházzá alakították át. A berendezés nagyon fogyatékos és a sebesülteken alig tudnak segíteni. A szultán, a trónörökös és az összes hercegek és herecegnők naponként meglátogatják a kórházat és pénzt osztanak ki a sebesültek között.

Éhező török katonák.

Szaloniki, nov. 4.

A város helyzete válságos, mert az éhező katonákat nem tudják féken tartani. A gö-

ÓSZI és TÉLI
:: IDÉNYRE ::

Harisnyák, keztyűk, lélekmelegítők, szövött gyermek sapkák és kabátok, szwetterek, barkettek, gyapju szövetek. Női és férfi fehérneműek.

Rövidáruk óriási választékban.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

Telefon 384.

Telefon 384.

ÓSZI és TÉLI
:: IDÉNYRE ::

rög torpedóhajó csak úgy tudott észrevétel nélkül a kikötő belsejébe bemenni s onnan észrevétel nélkül távozni, hogy a török pénecélos hajó legénységének fele szabadság nélkül éjnek idején a szárazföldön volt. Konstantinápolyban a Szalonikiból érkezett riasztó hírek miatt az összes nagykövetek Pallavicini őrgrófnál összejöttek és a Szalonikiban és esetleg Konstantinápolyban az idegenek megoltalmazása végett szükséges intézkedésekről tanácskoztak. Szaloniki előtt már angol és francia hajók vannak.

Hajóink Szaloniki felé.

Fiume, november 4.

Tegnap este fegyveres tengerész járőrök összehívták a városból a flotta legénységét. Az Admirál Spaun, a Sanet Georg, a Scharfschütze, az Uskok, a Greif, Ulk és Komoran hajók éjjelkor elindultak a fiumei kikötőből. Abbáziából, az ottani kaszinóból és kávéházakból este kilenc órakor hívták vissza a hajóstiszteket. Ezek elmondották ismerőseiknek, hogy a flotta távirati parancsot kapott a Szalonikiba való indulásra, mert a törökök állítólag kétezer keresztényt ott lemészároltak.

Drinápoly ostroma.

Szófia, november 4.

A félhivatalos Mir a főhadiszállásról tegnapi kelettel ezt a táviratot kapta:

Drinápoly ostroma örvendetesen halad előre. Van okunk hinni, hogy hamarosan győzni fogunk.

Ujabb bolgár győzelem.

Szófia, nov. 4.

A bolgárok ma elfoglalták Seirokot. E foglalásukkal a bolgárok megakadályozták a macedon hadseregnek a drinápolyival való egyesülését. A törökök ma megkísérelték az erőd visszafoglalását, azonban újabb vereséget szenvedtek. A bolgárok 1800 török katonát fogtak el.

A török kormány fegyverszünetet kér.

Konstantinápoly, nov. 4.

A török lapok ma különkiadásokban kérték a főváros lakosságát, hogy nyugodtan viselkedjenek, mert a török kormány megnyugtató lépéseket kíván tenni. A török minisztertanács ma a fegyverszünet tárgyában ülésezett.

Páris, nov. 4.

Az itteni török követ a francia kormánytól interveniált, hogy Franciaországot a fegyverszünet érdekében felkérje. Franciaország a felkérést nem teljesítette, mert ez a nemzetközi egyezménynek jönne ellentétbe, különben is ez a közbenjárása Franciaországnak olyan színezetű volna, mintha a Balkán államokkal akarna szembehelyezkedni.

**Uri fehérnemű, „Fownes“
keztű, „Habig“ kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár**

Róth M. utódánál.

Az ellenzék és a delegációk.

A szövetkezett ellenzék intéző bizottsága tegnap délelőtt féltizenkét órakor a Kossuth-pártkör helyiségében Kossuth Ferenc elnöklése alatt ülést tartott. Jelen voltak a Kossuth-párt részéről: gróf Apponyi Albert, Tóth János, Sággy Gyula, Désy Zoltán és Zlinszky István; a Justh-párt részéről: gróf Batthyány Tivadar, Bakonyi Samu; a néppárt részéről: gróf Zichy Aladár, Rakovszky István, Zboray Miklós és a pártonkívüli 48-asok részéről: gróf Károlyi Mihály.

A bizottság elhatározta, hogy miután az ellenzék a delegációt nem tartja törvényesnek, ellene tiltakozni is fog, még pedig nemcsak az első ülésen, hanem minden egyes ülésen. Ennek az lesz a következménye, hogy a delegációk kénytelenek lesznek állandóan katonai és rendőri kordon mögött ülésezni.

A bizottság gróf Apponyi Albert indítványára a következő határozati javaslatot fogadta el.

A szövetkezett ellenzék a magyar delegációnak nevezett testület újabb ülése alkalmából megújítja ama meggyőződésének kifejezését, hogy ennek a testületnek megválasztása a képviselőházban törvénytelenül eszközöltetett, hogy az tehát nem „a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság” és így nem teljesítheti joghatályal a delegáció feladatát. Törvénytelen és semmis a delegáció képviselőházi tagjainak megválasztása, mert a delegációt egybehívó királyi kézirat felolvasása és a delegáció tagjai választásának kitűzése a képviselőházban akkor történt, a mikor a képviselők egy nagy részének törvénytelen erőszakos eltávolítása folytán ez a Ház csonka volt. A szövetkezett ellenzék ezek alapján tiltakozik az ellen, hogy az ekképp megalkult testület a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság jogkörét bitorolja, a delegáció számára fentartott helyiségekben tanácskozzék, határozatokat hozzon és az ilyen közjogilag érvénytelen határozatok számára a királyi jóváhagyás eszközöltessék ki.

A bizottság ezután a taktikai kérdéseket beszélte meg.

A király távirata a jubiláló tisztekhez.

Ünnepély a hadapródiskolában

A katonai ünnepélyek fényes keretei között folyt le vasárnap a nagyvárad honvéd hadapródiskolában a tiz éves találkozó, amelynek gazdag és részletes programját egyedül a Tiszántulnak állott módjában közölni. Az egész hadapródiskola ünnepi díszben pompázott. Karesu hadapródok és daliás, komoly tiszttanárok egyaránt különös izgalommal készültek erre a fényes és jelentős jubileumra, amelyen találkozót adtak egymásnak azok, akik ezelőtt 10 évvel első növendékei és tanárai voltak az iskolának.

Miller őrnagy, a hadapródiskola jelenlegi rektora, igazán uri előzékenységgel és őrsi szeretettel vette körül az érkező vendégeket s pompás rendezésben, magas színvonalu ünnepi programmal szerepeltek a hadapródiskolai növendékek is.

A volt növendékek fogadtatása a vesztülből történt, ahol a növendékek díszszá-

zada állott. Itt helyezkedett el az a válogatott és előkelő közönség is, amely eljött a fényes katonai ünnepélyre.

A 10 éves találkozóra érkező tisztek november hó 2-án délután érkeztek meg legnagyobb részt.

Negyedikén délelőttig az intézet kórházának különosztályán kaptak szállást. A volt tanárok közül megjöttek: Székely őrnagy Gyuláról, Arnóthfalvy őrnagy és Szoboszlay százados Budapestről, aki jelenleg a Ludovikának tanára. A volt tanárok közül legidősebb volt Schwarcz Géza nyug. honvéd alezredes. Sajnálattal vették tudomásul, hogy a volt iskolaparancsnok: Mayor Miklós ezredes nem jelenhetett meg. Táviratot küldött, amelyben kimentti magát nagyfoku idegbetegségével.

Délelőtt 8 óra 45 perckor gyülekezésre szólaltak meg a trombiták s a növendékek az iskola tanáraival a tornaacsarnokban gyűltek össze. Innen díszmenetben vonultak ki a Sporttérre, ahol Schwarcz alezredes a díszmenet elvonulása után fogadta a zászlóaljparancsnok jelentését.

Ezután a volt növendék és tanárok, — akik most mind magasrangú, aranygalléros katonák, körsétára indultak az ismerős falak közé. Sorra látogatták az intézet helyiségeit, s jóleső, boldog érzésekkel gondoltak vissza a régmúlt időkre.

Délelőtt 10 órakor ünnepélyes Te Deum volt az intézet kápolnájában, melyen részt vettek az összes tisztek, míg a növendékek díszszázada sorfalat állott. A tisztek téli díszben jelentek meg. A mise alatt dr. Kozáry Gyula mondott gondolatokban gazdag, szép beszédet. Remek zenei élvezetet nyújtott Resch Mihály, int. énektanár Aszdur miséje, mely alatt gyönyörű celloszólót játszott Marschalkó Jenő százados és meglepetést keltett Halmay Tibor növendéknek Ave-Máriája.

Mise után 10 óra 40 perckor *matiné* vette kezdetét a zeneteremben. A növendékek zene és énekkara részleteket adott elő Rip van Winkléből, Artatlan Zsuzsiból és Hoffmann meséiből. Gerey Béla IV. éves és Sipos Lajos III. éves növendékek hatásos szavalattal egészítették ki a műsort.

Délután egy órakor díszlakoma volt a a növendéki étkezőhelyiségben. Sok lelkes, ünneplő hangú felkösztő hangzott el s közben fölolvasták az érkező üdvözlő táviratokat.

A volt tanárok táviratban fejezték ki hódolatukat Ő felsége előtt, amelyre délután 1 órakor Schwarcz Géza alezredes címére megérkezett a király válasza. Az egész ünneplő tisztakar fölállva, ünnepélyes csendben hallgatta végig a legfelsőbb hadur válaszáat, mely a következőképpen szól:

Ő császári és apostoli kir. Felsége a nagyvárad honvédhadapródiskolát 1902. évben végzett növendékek és akkori tanáraik hódolatának kifejezését legmagasabb megelégedéssel és meleg köszönettel tudomásul venni méltóztatott. Legfelsőbb meghagyásból Paar lovassági tábornok.

A tiz éves találkozót ünneplő tisztek kedélyes hangulatban maradtak együtt délután 5 óráig.

A vendégek legnagyobb része másnap utazott el Nagy-Váradról ahová annyi kedves emlék tüzi őket . . .

Fölrobbant hadlhajó.

Trieszt, nov. 4.

Ma délután az a hír volt elterjedve, hogy a Mária Terézia hadihajó a szaloniki kikötőben aknára került és fölrobbant. Ezt a hírt még nem erősítették meg.

Fizetésrendezést kérnek.

A nehéz megélhetési viszonyok miatt.

Nagy-Várad város tanácsa tegnap ismét a jövő évi költségvetéssel, illetve ennek a személyzeti kiadásokról szóló részével foglalkozott. A tanácskozás eredménye semmit nem változtatott az előbbi állapoton, s a 3 százalékos közköltemelést nem érinti. A rendőrlegénységét illetőleg megállapodtak, hogy az évi eszmapénzt 80 koronáról 100 koronára emelték, az előlépés magasabb fizetésbe 3 évenként történik s megkapják az eddigi drágasági pótlékokat.

Míg a városi tanács a fizetések felett tanácskozik, addig egymásután érkeznek be a fizetés emelés iránti kérvények.

Tegnap két ilyen kérvényt adtak be az iktatóba.

Heringh Sándor és dr. Molnár Imre fogalmazók, tb. aljegyzők nyújtották be az egyik kérelmet.

Hivatkoznak arra, hogy az új szabályrendeletbe a városi törvénynek megfelelő fizetési összegeket állították be, akiknek pedig ennél magasabb volt eddig a fizetése, a különbözetet, mint személyi pótlékot vették fel.

Ezenkívül a tanács a nagyobb munkakörrel és nagyobb felelősséggel terhelt, valamint a hosszabb ideig szolgáló, de előmenetelt nem remélhető tisztviselők részére a törvény keretein felül szintén bizonyos személyi pótlékokat állított be.

Heringh Sándor és dr. Molnár Imre ugyan nem vezetnek önálló ügyosztályt, de a működésük a törvényhatóság előtt folyik le s mint tb. aljegyzők, a polgármester és főjegyző mellé vannak beosztva s évről-évre mind nagyobb számú ügyeket végeznek, azonkívül a tanácsüléseken referálnak, jegyzői a közgyűlésnek, az összes szakbizottságnak s majdnem minden délutánjuk bizottsági üléseken telik el. Mivel működésük ellen semmi kifogás nem merült fel, előmenetelre a csekély számú magasabb állások miatt kilátásuk sincs, továbbá tekintettel a nehéz megélhetési viszonyokra és a nagy drágaságra, kérik a törvényhatósági bizottságot, hogy részükre évi 600-600 korona személyi pótlékot szavazzon meg s azt a szabályrendeletbe iktassák be. Előmenetel esetén a személyes pótlék elesne.

Mindkét városi tisztviselő tevékeny, szorgalmas tagja a tisztikarnak, akik erősen megvannak terhelve munkával s azt teljes odaadással végzik, tehát rászolgáltak a törvényhatóság elismerésére.

A másik kérelmet a községi iskolák tantestülete adta be. Rámutatott arra, hogy a munkás társadalom minden rétegeinek javult az anyagi helyzete, a tisztviselők megélhetési viszonyain is segít az állam, a város, csak a tanítók fizetésrendezése késik, őket nem akarja észrevenni a törvényhozás és így csak a várostól várják és remélhetik helyzetük javítását. Azt kérik, hogy a hasonló képesítésű tisztviselőkkel egyforma fizetési osztályba soroztassanak, még pedig az eltöltött szolgálati idő figyelembe vétele mellett és pedig a XI., X. és IX. fizetési osztály megfelelő fokozatába. Az igazgatók díjazása fizetési jellegével birjon, a családostak családi pótlékban, a hajadon és nőtlen tanerők pedig drágasági pótlékokat kapjanak. Végül lakbérük felemelését kérik.

Tehtettél azonban a jelenlegi körülményekre, az általános fizetésrendezésig legalább a lakbérüket emeljék már az 1913. évben olyan magasra mint a hasonló fizetésű állami tisztviselők, hogy momentán legyen rajtuk segítve.

A kérelem indokolt, mert nem lehet

igazságosnak tartani azt, hogy a tanítók különben is szerény fizetésükből pótolják lakásuk bérét, mint az jelenleg, sajnos, tényleg történik.

A FŐVÁROSI SAJTÓ az ujjirázi telepítésről

Biharmegye határain messze túl terjed az ujjirázi telepítés jelentősége; ez az első eset, a mikor a rideg üzleti szempontok mellőzésével, első sorban az erkölcsi kötelekre való tekintettel végeztek telepítést Magyarországon.

A Tiszántul november 1-i száma a nap jelentőségihez méltó kiállításban és terjedelemben jelent meg; bár a rendes példányszámmal is sok százzal több példányt nyomtunk, a közönség valósággal elkapkodta a lapot.

A telepítés országos jelentőségét azonban semmi sem bizonyítja inkább, minthogy a fővárosi sajtó legtekintélyesebb része is tudomást szerzett róla. Az *Alkotmány* november 1-én foglalkozott vele hosszabb cikkben, a *Budapesti Hirlap* pedig dr. Krüger Aladár tollából vasárnap egész kis tanulmányt közöl a magyar telepítési politikáról s ebbe az országos keretbe állítja bele az ujjirázi telepítést, mint a jövő számára irányító példát.

A keresztény magyar sajtó tehát igazán méltóképp tárta az ország elé azt a ragyogó példát, melyet a nagyváradai káptalan a telepítési politika terén mutatott.

Érdekes azonban a zsidó sajtó szerepe.

Ha egy héber udvari szállító udvari tanácsosi címet, vagy bárói rangot vásárol magának, hasábos cikkekben fedezik fel soha nem „létezett” közgazdasági és közéleti érdemeit. Ha egy-egy szabadkőműves bankigazgató tíz koronát dob oda alamizsnaként az izraelita népkonyhának, a hála és a hódolat minden kifejezésével áradoznak nemes lelkéről. Az ujjirázi telepítést azonban a fővárosi zsidó sajtó egyszerűen agyonhallgatta, mert ez nem geszt, nem rebach, hanem lélekméntés és a magyar faj önzetlen megerősítése.

Ez is tanulság abban a tekintetben, milyen sajtót támogasson minden magyar ember?

A haditengerészet új aknahajója.

Pólából jelentik a Magyar Kurirnak: A császári és királyi haditengerészet pólai hajóépítő arzenáljában a napokban kezdik meg a 2.100.000 korona költséggel előirányzott aknahajó építését. A folyó évben 800.000 koronát fordítanak a hajó építésére és ebből 700.000 koronát a hajótest építésére, 100.000 koronát pedig tűzérési és egyéb felszerelési célra fognak felhasználni. Az új hajó 1914-ben készül el teljesen és az lesz a célja, hogy a nyílt tengeri flottát kiserje és aknaraktár, műhelyhajó és aknakerakodó jármű gyanánt szolgáljon. A haditengerészet Delta és Europa aknaraktárhajója, továbbá a Salamander, Dromedar és Basilisk aknakerakó-hajói 300, illetve 550 tonnásak. A kis hajókat vitorlásból alakították át gőzösökké és már nagyon kopottak és öregek a nyílttengeri szolgálatra, úgy hogy ezentúl már csak kikötőszolgálatra fogják felhasználni mind az

ötöt. Az új aknahajó igen gyors járatu és olyan speciális berendezésű lesz, amilyent más államok flottáinál ezideig még nem lehet találni.

..HIREK..

* **A Katolikus Kör első vetítőestélye.** A Katolikus Kör ma délután 6 órakor kezdi meg vetítőestélyeinek új sorozatát Szilágyi Dezső-utcai helyiségében. Az első előadást dr. Lestyán Endre az Oltár-egyesület igazgatója fogja tartani az *eucharistiáról*. Az Oltáriszentség imáadásának és tiszteletének történetét fogja előadni a katekombák korától egészen napjainkig. Az előadást igazán művészi, szebbnél-szebb, gyönyörűen színezett vetített képek fogják kíséni. A körnek a modern technika legújabb vívmányai szerint felszerelt vetítógépét tegnap próbálták ki, és elmondhatjuk, hogy ilyen világos, éles, szép, tiszta képeket egyetlen mozi sem tud adni a közönségének. Az előadás végeztével színes mozgóképekben fog szemünk elé tárulni a világraszóló bécsi *eucharisztikus kongresszus* egész lefolyása a fenséges, impozáns körmenettel együtt. A kör vezetősége már eleve biztosította, hogy a vetítőestélyek minden tekintetben fényesek, tartalmasak és élvezetesek legyenek úgy, hogy a Katolikus Kör nagyterme minden héten, kedden kedves találkozó helye lesz az intelligens nagyváradai közönségnek.

* **Bizottsági ülések a városházán.** Holnap, szerdán, november 6-án délután 4 órakor a vámelőbizottság a városházán ülést tart. — A városi jéggyár felügyelőbizottsága pénteken, november 8-án délután 4 órakor tartja ülést a városháza bizottsági termében.

* **Sok az adóhátralékos.** Biharvámegye alispánja most rendeletet küldött szét a főszolgabírókhoz az adóhátralékok behajtása tárgyában. A rendeletből az tűnik ki, hogy a vármegyében 1907., 1908. és 1909. évekről is van még kint adóhátralék. Ezek az összegek bizonyára nem tehetnek ki valami jelentéktelen összeget, mert a rendelet minden főszolgabírónak ki lett adva és az alispán a hátralékok behajtásánál a legerélyesebb eszközök igénybevételére utasítja a hatóságokat. Az esetleg már behajthatatlanná vált adókért az alispán a mulasztó előljárókat teszi felelőssé.

* **Egyházmegyei hírek.** Gerendás község, ahol 1650 róm. katolikus lakik, fiók egyháza volt a békéscsabai plébániának, honnét vasárnaponként járt ki egy káplán istentiszteletet tartani. Most Gerendáson helyi káplánságot szervezett Széchényi püspök s erre Vinkler Ágoston csabai káplánt nevezte ki, helyébe pedig Csabára Koczka Józsefet küldte káplánnak.

* **A népfürdő ügye.** A Nagy-Váradon létesítendő népfürdő terveit és az erre vonatkozó közgyűlési határozatot tegnap visszaküldte a belügyminiszter a városhoz. A terveken némi műszaki javítást eszközölt a miniszter. Ugyanis az emeleti részen teljesen megfelelő szigetelést kíván, hogy a földszint vasbeton menyezete át ne ázzék; a padlásán célszerű elrendezéssel víztartályok állítandók. A miniszter ezeket beiktatta a

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolya-zárda). Ajánlja dúsán felszerelt raktárát, **szép-irodalmi és ifjúsági** könyvekben, valamint **legujabb művészi lapokban**.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Karaguly E.** úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmanházba helyezi át.

x **Aszódi** olesó karácsonyi vásárja **Kossuth utca Sas-palota**. A helyi és vidéki mélyen tisztelt vevőközönség b. tudomására hozom, hogy friss déli áruim megérkeztek. Vidékieknek szállít postán Magyarország bármely állomására a közkedvelt **Aszódi-cég**. Elsőrendű datolya, malaga és füge, óriás tiroli maroni, olasz mogoró és cocusdió, mézédés narancs és érett citrom, remek cukrozott déli gyümölcsök, bámulatos szép és kitűnő ízű thea-sütemények, legnemesebb fajú kínai theák, valódi angol és francia rumok igazán meglepő olcsó árért. Dús választék **karácsonyi és újévi** cukorkákban, nagyban és kicsinyben. Állandóan friss pörkölt zamatos kávé 8-féle vegyületekből, melyből próbarendelést méltóztassanak tenni. Kiváló tisztelettel: **Aszódi Mihály** trieszti kávé és thea közvetlen behozatala, cukorka és déligyümölcs nagykereskedő. Telefonszám egész megyére 635. Fiók telefon 1016. Fióküzlet **Cukorka Király** Ker. utca. — **Csokoládé Király** Rákóczi ut. Telefon 610. — Gerbeaud cukorkák és sütemények friss minőségben.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, rgy szintén elsőrendű porosz kőszent házhoz szállít **Weiszberger és Társa**. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutná!

* **Jóízlésű ember** kávé, teát, rumot, cukorkát és tea süteményt, csakis a **FIUMEI kávébehozatalnal** vásárol Rákóczi-ut, Bazár-épület. **Telefon az egész megyére 637. sz.**

x **Kossuth-utca 6. számú ház Körös** felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x **A Rose-nyelviskola felvételi irodája.** A Rose-nyelviskola folyó évi november hó elseje óta felvételi-irodát tart fenn Rákóczi-út 3. sz. alatt, a hol az érdeklődő közönségnek az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak. A nyelviskola tanfolyamára bármely órán be lehet iratkozni.

x **Ma és minden kedden este DISZNÓTOR tartatik a Nagypipa-vendéglőben, Kossuth Lajos-utca, Füchsl-palota. Tisztelettel Árvay Árpád.**

Zongorák, pianók és harmóniumok legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők

RUGÁN

zongora termében Szent János-utca 6. szám.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők! Ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdekükben **Dr Kállay** jogi szemlérluma után készülnek csakis Budapest, IX. Lónyai-utca 18/b. (Calvin-tér mellett). Telefon 125—38. Telefon 125—38.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: Erős láncok.
Szerda: Erős láncok.
Csütörtök: Koldusdiák.
Péntek: Hoffmann meséi.
Szombat: Limonádé ezredes.
Vasárnap délután: Én vagyok a néni.
Este: A kis gróf.

ERŐS LÁNCOK.

A Heidelbergi diákéletnek második, de sem nem bővített sem nem javított kiadása. A fejedelem és a varróleány romantikus szerelme, a varróleány heroikus jelleme, mindez nagyon érdekes lehet a németnek, mi azonban olyan kevés fejedelmet látunk, hogy a szinpadai trónörökös idegen marad előttünk s az ő lelki gyötrelmei hidegen hagynak s mikor a végén morgantikus nevévé teszi a volt varróleányt, csak azon csodálkozunk, hogy ez előbb nem jutott eszébe.

Persze a romantikához elsősorban megfelelő milió szükséges, ezt azonban nem találjuk meg s ezért áll a darab messze a diákélet mögött.

Tulajdonképen a darab legérdekesebb alakja az anyahercegnő, aki idegességével, korlátoltságával, sok beszédével, ellentmondásaival s mindezek dacára jóakarásával és kedvességével szelid bonyodalmakat idéz elő és oszlat el. Ezt a szerepet, mely legnagyobb és leghálásabb a darabban, Hunyadné anynyira bájosan és szeretetméltóan játszotta, hogy alakítása minden kritikán felül állott. Sok jó szerepe közül ez egyike a legjobbknak, ebben felülmulta önmagát.

Szentgyörgyi nagyon jól játszotta a varróleányt. Annnyira elszoktunk már attól, hogy naiv szerepekben lássuk a társulat tulajdonképeni naiváját, hogy szinte meglepett ebben a szerepkörben való jóságával. Turányi és Sik az ifju és öreg herceget játszották ügyesen, Szarvasi teljesen szintelen volt, a mellékszereplők pedig Pálfi kivételével szörnyű gyengék voltak.

—ő.

Hoffmann meséi. Pénteken ismét opera előadás lesz a színházban. A Hoffmann meséit adják elő. Főszereplők a régiak: Görög Olga, Binder Károly, Medgyaszai Jenő, Hunyadi József, Leövey Leó, Kabos Gyula.

A koldusdiák. Csütörtökön este Milöcker bájos zenéjű operettjét, A koldusdiákot játssza a Szigligeti-színház. A nagy-sikerü repriz ugy látszik a közönségnek megnyerte a tetszését és amint az előjegyzésekből kitűnik, zsufolt házra lehet számítani.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság” november 3-iki száma számos szép aktuális képei közül kiválnak Juszkó Béla pompás rajzai Konstantinápolyból, a néprajzi muzeum ujan berendezett részletei, régi magyar siremlékek (Divald Kornél cikkével), Buttykay Ákos új operájának a Hamupipókének képei, képek Fényes Adolf kiállításáról, új művészi sir-

emlékek, a pestvidéki versenyegylet káposztásmegeyeri új versenypájája, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárdai Olga regénye, Zsoldos László novellája, Balla Ignác verse, Zoltán Vilmos fordítása Annie Vivantiból, Barrie regénye, stb. Egyéb közlemények Schöppfin Aladár színházi cikke s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám).

Az Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 11. száma a következő tartalommal jelent meg. Dr Révay Tibor: Oltár-egyesületek szervezése, egymáshoz való viszonya, országos szövetsége. — Kákonyi Zoltán: Halottak napján. — Dr Tiefenthaler József: Jegyzetek a lourdesi zarándoklatról. Lourdes. — P. Komarik István S. I.: Az Eucharisztia története Magyarországon. (Folytatás és vége). — Az Oltáriszentség szegedi és győri ünnepei. — Komlósy Miklós: Sir a Monika asszony. — Gyakori szentáldozás. Rovatvezető: Reviczky Aladár főmunkatárs. Kiáltvány az ifjakhoz és fiatal leáleányokhoz. — Drehmanns, hollandi püspök a gyakori áldozásról. — Jézusom örömm. Rovatvezető: Dr Szyllaba Emil. Segítsünk szenvedő testvéreinken. — Mit tanulunk a tisztítóüz lekeiktől. — Aranyos gyermek. — Eucharisztikus szövetségek. — Feslő bimbók. — Róptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Telefonposta. — Kimutatások. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltár-egyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona.

SPORT

Fényes győzelem az osztrákok fölött.

Vasárnap 30,000 ember nézte végig Budapesten a XX. magyar-osztrák reprezentatív mérkőzést, amely a magyarok fényes győzelmével végződött. Dacára a havas esőnek, a magyarok egymásután adták be az osztrákoknak a goalt. Az eredmény a magyarok javára 4:0.

A magyar támadás pompás akciói egy-egy jól irányzott lövéssel értek véget. Az első félidőben esett két goal olyan volt, mintha ikertestvérek lettek volna. Az elsőnél *Sebestyén* ideális centerére *Schlosser* pompásan helyezkedett. Fejét szinte odatartotta az odatalált labda alá s védhetetlenül fejelte a labdát a kapuba. A másik oldalról *Borbás* egy sikerült stopp után centerezett s a jól helyezkedő *Bodnár* vágta be a labdát. A harmadik goalt a csatársor egyik legjobb embere, *Patak* rettenetes erővel, a kapust is érintve, lőtte a kapuba. A negyedik goalt *Sebestyén* beadásából *Schlosser* a legnagyobb hidegvérrel plairozta a kapu jobb sarkába. Az osztrákok sokszor voltak veszélyesek, de különösen akkor, amikor a hófúvás clemi erővel tört ki.

A NAC és a NSE. Vasárnapra tervbe vették, hogy a NSC és a debreceni DTE mérkőzzenek, azonban ez a match elmaradt. E helyett a NSC mérkőzött a NAC. Nagy közönség nézte végig az érdekes mérkőzést, amely igazolta a NAC óriási fejlődését. Az eredmény 14:0 (5:0) a NAC javára.

költségvetésbe, melynek némely tételeinél is eszközölt módosításokat. Így azután a költségvetés végösszege is változik, még pedig körülbelül 3000 koronával csökken. Az eredeti költségvetés 110,696 K volt, amelyet 107,175 koronára redukált a miniszter. Mivel pedig költség fedezetét a törzsvagyomból akarja teljesíteni a város, a közgyűlés határozatát a miniszter feloldotta s elrendeli, hogy az egész ügyet újból tüzzék ki tárgyalásra s névszerinti szavazással döntsenek és a határozatot jóváhagyás céljából terjeszszék fel.

*** Beöthy László a magyar iparért.** Az utóbbi időben oly gyakran épülő iparvasutaknál azt tapasztalták a hatóságok, hogy a vasutakhoz szükséges sineket nem magyar gyárakból szerzik be. Most *Beöthy László* kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a jövőben minden iparvasutnál kizárólag magyar gyártmányu sineket szabad használni. Az ilyen sinekbe pedig bele kell lenni hengerelve a magyar gyár nevének. Az ilyen vasutakat, melyeknek sinjében a hatóság nem fogja megtalálni a belehengerelt magyar gyár nevét, a felülvizsgáló bizottságnak nem szabad használatba bocsátani.

*** Urinő öngyilkossági kísérlete.** Vasárnap délelőtt 10 órakor *Füzes-utcában Takács Lajos* hentesmester kimentett egy urinőt a *Körös* medréből. Az öngyilkossági szándékból vízbeugrott nőt a mentők bevitték a biharmegyei kórházba, ahol előadta a kihallgatás folyamán, hogy életuntásga miatt ugrott a *Körös*be.

*** A Réz-család gyászja.** Őszinte részvétellel értesülünk a gyászestéről, amely a Réz- és Pataky-családokat sújtotta, özv. *Réz Mihályné* szül. *Sipos Erzsébet* halálával. Az elhunyt derék matrózában *Réz Mihály* iskolafelügyelő-igazgató, *Réz Bertalan* rendőrfelügyelő-édessanyjukat, *Pataky Károly* esendőrfőhadnagy pedig anyósát gyászolja. A 82 éves urinő hosszas szenvedés után vasárnap *Miskolczon* hunyt el. A kihült tetemetek *Nagyváradra* szállítják s a temetés ma, kedden, november 5-én délután 3 órakor lesz a nagyváradai pályaudvaron, ahonnan a gyászmenet az ujjvárosi központi temetőbe vonul s ott helyezik örök nyugalomra az elhunyt urinőt. A requiem szerdán délelőtt 9 órakor lesz a váradolási plébánia templomban.

*** Tisztiszemle.** Tegnap folyt le Nagy-Váradon a tartalékosok tisztiszemléje. A szemlén a közös tiszteket *Budaházy* Kapitány fogadta, a honvédeket *Bán* alezredes. A szemle alatt tudatták a tisztekkel a különösebb változásokat, de semmi rendkívüli intézkedést vagy figyelmeztetést nem kaptak.

*** Bárdos Irma anyját halálra gázolta egy kocsi.** *Bárdos* Irmát: a nagyváradai színház volt tagját, súlyos gyász érte; rendkívül tragikus körülmények között meghalt Debrecenben élő édesanyja, *Branschetter* Mária, kit tegnap halálra gázolt egy kocsi. Tegnap délelőtt Debrecenben a Szent Anna és Batthyány-utca kereszteződésénél történt a halálos szerencsétlenség. Az öreg, hetven éves asszony a katolikus templomban volt, hol szent misét hallgatott. A Szent Anna-utcai templomból kijövet a Batthyány-utca felé vette útját: a piacon bevásárlásokat akart végezni. Mert *Branschetter* Mária teljesen egyedül élt a

Varga-utca 24. számú házában; aggkora da-cára maga vezette kicsinyke háztartását, melynek költségét leánya, *Bárdos* Irma fedezte. Amint az öreg nő keresztül ment a Szent Anna-utcán az uttesten, sebes hajtásban fordult be egy kétlovas szekér. *Branschetter* Mária idejében át akart szaladni a kocsi uton, de gyenge lábai nem bírták a sebes lépteket s látván a közeli veszedelmet, visszafordult, de éppen ez volt a szerencsétlensége. A kocsis is éppen arra az oldalra irányította lovait s így megtörtént a katasztrófa. A lovak eltiporták az öreg nőt s csaknem egészen keresztül vonszolták rajta a nehéz szekeret. Esméletlen állapotban terült el a földön a szerencsétlen asszony; fejéből patakzott a vér. Rögtön értesítették a mentőket, kik az első segélynyújtás után beszállították a kórházba. A leggondosabb orvosi ápolás is azonban hiábavalónak bizonyult, *Branschetter* Mária három órai súlyos szenvedés után sérüléseibe belehalt. *Bárdos* Irmát, ki jelenleg *Kassán* *Komjáthy* szintársulatánál működik, táviratban értesítették édesanyja haláláról.

*** A tisztviselők családi pótléka.** Tudvalevőleg a családi pótlékot annak idején nem minden tisztviselő kapta meg, mert egyes esetekben a pénzügyminiszter magának tartotta fenn annak megállapítását, hogy vagy meg illeti vagy meg nem illeti a tisztviselőket a pótlék. Hosszu várakozás után végre vasárnap a megyei tisztviselők családi pótléka leérkezett. A miniszter a bejelentett igényeket mind elfogadhatónak találta egy-két tételt pedig pótlásra utasított. A rendelettel egyidejűleg a kiutalás iránt is intézkedett a miniszter s így egy összegben egész évről megkapták a családi pótlékot a tisztviselők.

*** Sztrájkoló munkások.** A *Nagyváradai Bőröndgyár* munkásai, számszerint 35-en a folyó hó 2-án szombaton sztrájkba léptek. A sztrájkra *Báthory* József nevű munkás állítólagos összeférhetetlen természetű szolgáltatót okot. A munkások nevezetnek elbocsátását kérték és mivel *Hartmann* Sándor ügyvezető igazgatót kérésüket nyomban nem teljesítette, azonnal sztrájkba léptek. Tegnap délelőtt a munkások *Kis* Miklós vezetése mellett a sztrájkra vonatkozó bejelentésüket *Dajka* Endre rendőrkapitányhoz írásban benyújtották, aki *Hartmann* Sándor ügyvezető igazgatót nyomban megidézve, békéltető tárgyalást tartott. Bár a tárgyalás a teljes békét nem hozta létre; mégis remélhető, hogy az még a mai nap folyamán létre jön és holnap a munkások már munkába állanak.

*** Egyesített ügyosztályok.** A rendőrkapitányi hivatalnak a munkásbiztosítási ügyeket ellátó VII. ügyosztálya egyesített a hivatalnak az iparügyeket ellátó IV. ügyosztályával. Az ilykép egyesített 2 ügyosztályt *Dajka* Endre rendőrkapitány fogja vezetni, aki ezideig is az iparügyosztály vezetője volt. A VII. ügyosztály ezen változás folytán helyiséget is cserélt, amennyiben a II. emelet 8. számú helyiségből az iparügyosztály helyiségei mellé a földszint 9. sz. helyiségbe költözött.

*** Bágya Sándort letartóztatták.** A *Teleky-utcai* bankógyár ügyében a nyomozatot lefolytató rendőrség tegnap letartóztatta *Bágya* Sándort és átkísértette a kir. ügyészségre. Két társát: *Mosother* Jánost és *Stuma* Imrét szabadlábra helyezték, mert kiderült a tanukihallgatásokból, hogy ezek

többször figyelmeztették *Bágya*t, hogy nem szabad ilyen klisé gyártani. *Bágya* ama állítását, hogy levélileg kapta a klisé megrendelését *Szalárd*ról, nem tudta igazolni. *Mosother* felesége valóban látott egy szalárdi levelet, de ezt *Bágya* sem előadni, sem pedig igazolni, hogy valóban onnan jött, nem tudja.

*** Kinevezések a tisztikarban.** A hivatalos lap folytatólag a következő kinevezéseket közli: Kinevezettek: őrnagyokká *Baumann* József 37. ezredbeli, *Flaschka* Emil 101. ezredbeli századosok; századosokká: *Przibil* Károly 37., *Penyigey* Sándor 39., *Mirabergi* *Oscztadal* Miksa 101., *Apsai* Dán *Artur* 37., *Stainer* József 101., *Szücs* Károly 37., *Traisenhaini* *Reiner* János 101., *Suttner* *András* 101., *Herschán* *Ottó* 101. gyalogezredbeli főhadnagyk és *Weisz* *Antal* 37. ezredbeli főhadnagy, aki egyben az 51. gyalogezredhez helyeztetett át.

*** Hűtlen szolga.** Dr *Tószegi* Géza pénzügyi fogalmazó feljelentést tett *Földes* *Imre* szolgája ellen. Nevezetesen ma reggel 6 óra tájban bement a szolga a szobába, azon ürügy alatt, hogy a cipőt és sötét pepita öltönyét kitakarítsa, azonban a szolga az összes ruhadarabokkal megszökött. *Földesi* *Imre* nem elégedett meg ezzel, bele nyult a ruhaszekrénybe s elvitt egy tucat színes selyem zsebkendőt és 4-5 pár cipőt, összesen mintegy 400 korona kárt okozva megszökött. A rendőrség nyomoz.

*** A Bonei-kut halottja.** Vasárnap délelőtt 10 órakor értesítették a rendőrkapitányi hivatal, hogy a *Bonei-kut*ban egy katoná hullája van. A helyszínen dr *Berkovits* *René* t. orvos és *Bartha* *Béla* r. kapitány jelentek meg. A t. orvos konstataulta, hogy legalább is 24 órával ezelőtt került a hullá a kutba. *Küler*szak nyomai nem látszóttak a hullán. A halált a vízbefulás idézhette elő. A helyszínen szintén megjelent katonai hatóság a hullában a péntek este eltűnt *Modra* *János* 7. huszárezredbeli ujoncot ismerte fel. *Modra* *János* ujonc a katonaságtól való félelmében ugorhatott a kutba. A hullát beszállították a katonai kórház halottas kamrájába.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését válam eszközölje. Őriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányu fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölk minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállításá. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi** **József** puska-műves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor. a-lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

EGYESÜLETEK

A Nagyváradai Gyorsíró Egyesület vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését a városháza nagytermében igen szép számu közönség jelenlétében. Dr. Adorján Emil elnöki megnyitója után Salamon Ernő közs. polg. iskolai tanár olvasta fel a titkári és pénztári jelentést, amelynek elfogadása után a tisztújítás került sorra. A választás egyhangulag történt a következő eredménnyel:

Elnök: Dr. Adorján Emil. Alelnökök: Petry Gyula és Szücs Izsó. Titkár: Rosenthal József. Ügyvezető-igazgató: Salamon Ernő. Ellenőr: Biró József. Jegyzők: Gara Ernő és Gerhardt Karolin. Könyvtáros: Kemény Gizella. Ügyész: Dr. Váradi Ödön.

A gyorsírási egyszerűsítéséről tartott ezután Kun Gyula felső keresk. isk. tanár az egyesület tb. ügyvezető igazgatója nagysikerű előadást, amelyben alapos szakavatottsággal bírálta azokat a javaslatokat, amelyeknek a jelenlegi gyorsírási rendszer javítása a céljuk. Minthogy az Országos Gyorsíró Tanács az egyesületet is felhívta véleményadásra határozati javaslatot is nyújtott be, amelyet a közgyűlés Szücs Izsó és Salamon Ernő hozzászólása után egyhangulag elfogadott és a kitűnő előadásért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Elítélték a pénzhamisítókat. Vasárnapi számunkban megemlékeztünk már arról a hatalmas 22 tagu pénzhamisító bandáról, amelynek ügyét szombaton tárgyalta a nagyváradai királyi törvényszék büntetőbírósa. Prunár Demeter és Páskuj Elek voltak a banda vezérei, akik pénzhamisításért már ezelőtt is több évig voltak a fegyház lakói. A többiek ezeknek a büntársai voltak, egyszerű falusi emberek, akik a hamis pénzt terjesztették. Érdekes megjegyezni, hogy a 22 vádlott 86 rendbeli csalással és pénzhamisítással volt vádolva. A bíróság vasárnap délelőtt hirdette ki az ítéletet. Az összes vádlottakat bűnösöknek találták és a két főbűnöst, Prunárt és Páskujt 6-6 évi fegyházra, a többi vádlottakat pedig 6-6 havi fegyházra ítélte a törvényszék.

§ Véres családi dráma. Ez év július 24-én Berettyószentmárton község véres családi drámájának volt a színhelye. Kiss Imre csizmadia tudomást szerzett arról, hogy a felesége Balogh Róza öt rendszeresen megcsalta egyik falubeli emberrel. Ezért azután a kérdéses este hirtelen és váratlanul rátámadt az asszonyra, fejszével félholtra verte és egy éles késsel többször megszurta. Tette után öngyilkossági kísérletet követett el és felvágta a hasát, azonban nem szenvedett súlyosabb sérüléseket. Az asszonyt sikerült megmenteni az életnek, de irtózatos sebeivel több mint három hónapig volt súlyos beteg. A nagyváradai esküdtbírósa Korn Lajos elnöklete alatt tárgyalta az ügyet és Kiss Imrét — akinek a felesége a tárgyalás folyamán beismerte, hogy megcsalta az urát, — 3 évi fegyházra ítélte.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Fényes Adolf kiállítása az Ernstmuzeumban.

Azok között a kiváló magyar festők között, kik az utolsó évek külföldi kiállításain nagy elismerést szereztek a magyar művészetnek, első helyen áll Fényes Adolf. A német kritika nagy elismeréssel fogadta a berlini bemutatkozását. Előadásának graciosus voltát és érzése mélységét ünnepezték. A magyar közönség nem ösmerte azon műveit, melyekkel kivívta a külföldi sikert. Már évek óta nem állított ki, készült arra a gyűjteményes kiállítására, melyet most mutatott be az Ernstmuzeum. (Nagymező-u. 8.) Ez a bemutatkozás nagy sikerrel járt. Közönség és kritika elragadtatva szemlélte a jeles mester nyugodt, összehatásu, világos színezetű, ragyogó kolorittal előadott esendéletét, magyar tájképeit s templominteriorjeit. Mindenből egy nagy tudásu, finom izlésű és derűs lelkű művészt ösmert meg, aki a magyar ég és föld eredeti színvilágát nagy erővel és közvetlenséggel adja vissza. A főváros művészi látványosságai közt első helyen áll most az Ernstmuzeum Fényes kiállítása, mely a mai viszonyok között valóban páratlan nagy anyagi sikert is aratott. A kiállítás november 24-ig marad nyitva, utána az Est művészi rajzolataiból is jól ismert kiváló rajzművészt Vadász Miklóst gyűjteményes kiállításban mutatja be az Ernstmuzeum.

TÁVIRÁTOK

Bécsi vendégek.

Budapest, nov. 4.

(Saját tud.) Tegnap este a delegációs ülésekben való részvétellel végett Budapestre érkeztek: Bllinszky lo-vag, Aufferberg és a közös külügy-miniszter. A miniszterek és a miniszteri megbízottak nagyrészt holnap fognak Budapestre utazni.

Havazás mindenfelé.

Budapest, nov. 4.

(Saját tudósítónktól.) Az ország minden részéből nagy havazásokat jelentenek. Különösen erős a havazás az Alföldön.

Báró Luzsinszky a török hadseregben.

Eperjes, nov. 4.

A múlt héten öngyilkossági szándékból báró Luzsinszky Félix felvágta erét. A báró már teljesen felépült sebeiből és most a török konzulátus útján felajánlotta szolgálatát a török császárnak. Az ajánlatot elfogadták és Luzsinszky báró már ma el indult a balkáni harctérre, ahol mint tiszt fog szerepelni a török hadseregben.

Görögök veresége.

Szaloniki, nov. 4.

A törökök a Szaloniki ellen nyomuló görögöket megverték Garaadna mellett és 8 ágyujukat elvettek.

Átkelés a Bojánán.

Rjeka, nov. 4.

A törökök szüntelen tüzelése ellenére sikerült egy 5000 főnyi montenegrói dandárnak a Bojana folyón hajóhídon átkelni.

NYILTÉR

Fekete Béla dr.

és

Fekete Ferenc dr.

ügyvédi irodájukat

Nagyváradon, Pável-u. 8. sz. alatt megnyitották.

Székely Károly

fogtechnikus

műtermét Zöldfa-utca 3. sz. alá (Roth Henrik palota) helyezte át. Telefon 11-77. Telefon 11-77.

Cimre kérem figyelni!

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

„Utóhang.” Bizony ez nem közölhető, mert nem üti meg a mi mértékünket. Különben is egyik nagyváradai lap vasárnapi tárcájában megjelent már halottak napjáról egy olyan kegyetlen, bántó cikk, amely miatt még többen panaszkodtak nekünk, mint az olasz temetőben előfordult rendetlenkedések miatt. Az ilyesmi mi miatt nem kell nagyobb zajt ütni, mint amennyi okvetlenül szükséges, rehogya a kegyeletsértők tulságosan fontos személyeknek tartásuk magukat.

Sz. P. Helyben. A «Séta a temetőben» bizony legnagyobb sajnálatunkra a háborus és egyéb alkotmányos közlemények miatt kimaradt. Eltettük jövőre. Köszönet!

Fényképező gépek

mindenféle kellékekkel.

Lorgnettek, hő- és lázmérők legnagyobb választékban. Javítások elvállaltatnak

PETRY ÁRPÁD

órák- és látészerezés

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Rixtó mellett a Rimandóczy palotával szemben

Telephon (vidékre is) 181 sz.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Klein Márton Udvari kávéházához társként beléptem s kérem a közönség jóindulatu támogatását.

BIHARI LÁSZLÓ.

20884—912. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán f. évi november hó 27. napján d. e. 10 órakor a városi bizottsági termében az alább felsorolt vállalatokra árlejtést fogok tartani.

1. A város részére 1913, 1914, 1915. években szükséges mintegy 3000 köbméter kemény tűzifa — mialatt cser, tölgy, bükk és gyertyán fa értendő — szállításra. A bánatpénz 1000 korona.

Ajánlattevők ezen vállalatnál kötelesek megjelölni, hogy az említett faemek közül melyiket minő köbméterenkinti egységár mellett vállalja.

2. A város részére 1913-tól 1918. években szükséges nyomtatványok és vámjegyek készítése és szállítása. Ezen vállalatnál a nyomtatványokra és vámjegyekre együttesen és külön-külön is tehető ajánlat. A bánatpénz a nyomtatványokra 1000 korona a vámjegyekre 500 korona.

3. A város részére 1913. január 1-től 1918. december 31-ig terjedő időben szükséges irodaszerek szállítására. A bánatpénz 400 korona.

4. A város ingó és ingatlan vagyonának 1913. január 1-től számítható 12 éven át tűzkár ellen leendő biztosítása.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz. A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le. Ajánlatok csak írásban alulírott kezéhez 1912. november 27-ik napjának d. e. 10 óráig adhatók be s az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pésséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő azon munkálat, illetve vállalat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A fenti 1—3 tétel alatt megjelölt vállalatra nézve kikötötték, hogy ha vállalkozó itten állandó lakással és üzlettel nem bírna, úgy állandóan Nagyváradon lakó megbízottól köteles goadoskodni s ennek nevét ajánlatában megnevezni tartozik.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt és az egységárakat ismeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak. A város közönsége fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, újabb árverést tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabad kézből is kiadhassa.

A fenti vállalatra vonatkozó feltételek és egységárak alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1912. nov. 1-én.

Komlóssy József,
mint az árverési küldöttség elnöke.

Haninacs meglegedve

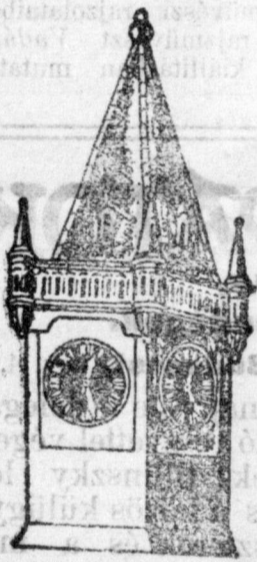
szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héthben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTALLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete r.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a lezelayősebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyseletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osillátorok,

l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Legolcsóbb bevásárlási források!

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvente!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

HA A KOSSUTH-

utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és hímző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint.

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csomage kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan

olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utca

sarok, Schvare Farkas-féle házban.

Fő a kézi mosás!

A ki erre reflektál, hívja meg **MESZÁROS MÁRIA** gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válasz.

Telefon 67.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál **Rakóci-ut**

Telefon. 630.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközölköttek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Keresse föl Haás

Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét

Szent János-utca 46. gyógyszer-tár mellett,

hol hallatlan olcsó

árban lehet vásárolni.

A „Nagyvárad Torna Club” Clubhelyisége

Kolozsvári-utca 50. szám alatt

a Varga féle Magyar Király kávéházban.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészet és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rakóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a leppontosabban elvégezhetem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és konyha-berendezéseket minden still és kivitelben a legolcsóbb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső **első**

nagyvárad **REDÖNY-**

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Csoda elárusítás!!!!

Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumberger vászon, se-lyem és csipke dolgokat.

Félárba árusítom.

Löwinger Márton

versenyáruháza Kert-u. 1. sz.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villany-szereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rakóci-ut 9.

Taroly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakzerű javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjá-
vító, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD, Sándor-utca 22. sz.

Mayer Lajos

kárpitos és díszítő **GYÁR-U 1 SZÁM.**

Elvállal minden e szak-mába vágó munkát jutányos árban. Levelező-lap meghívásra azonnal jövök. Állandóan kész-munka kapható.

A **NOVEMBERI költőzködések**kor a legelőnyösebb

HIRN M. és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz

Nagy csillárraktár.

Telefon 1054.

Telefon 1054.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kések és köszörűje

Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindennemű speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és ló-nyíró gépet, zsillette és mindenféle más borotvák köszö-rülését pontosan eszközli.

Moly irtó szerek

revarpör, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók **VADÁSZ ALBERT** „Angyal” drogeriában **BÉNER-TÉR.**

Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók

Lefkovits és Kácsér

Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Reisinger József

mechanikai gép és fegy-verjavító műhelye

Sas palota zöldfa passzáz,

ahol a legprecízebb esztéria és gépmun-kák készülnek.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötészetét a régi Apolló épületből Rákóczi-ut 16. sz. alá helyezte át, amire felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készíttetnek el. Becses pártfogást kér

Özv. Schmidt Gyuláné

Olcsóbb lett a kenyér

4 fillérrel.

Van szerencsénk a t. c. közönség szives tudomására adni, hogy városszerte közkedveltségnek örvendő kenyér gyármanynkat a fogyasztó közönség előnyére és kényelmére a mai naptól fogva eredeti gyári árakban fogjuk az alantabb felsorolt raktárakban kilogrammonként is árusítani.

KENYÉR ÁRAINK:

0-ás	30 fillér
fehér	28 "
félbarna	26 "
barna	24 "

Gyári raktár Szacsвай-utca.
Telephon 551.

ELÁRUSÍTÓ HELYEK:

1. Főraktár: Szent László-tér (Kovács ház) telephon 936.
2. Adria liszt raktár Rákóczi ut telephon 5.
3. " " " " Nagypiac telephon 337.
4. " " " " Csillagváros (Bányasor) telephon 1242.
5. Adria lisztraktár Kolozsvari-utca. (volt Feldheim-ház.) telephon 188.
6. Reich Antal Szaniszló u. telephon 436.
7. Wasvári Zsigmond Kórház-u. telef. 1305.
8. Markovits Ignácz Pereces u. telephon 1286.
9. Fülöp Lipót Kaszárnya u.
10. Király Jenő Rákóczi-ut (Stern palota).
11. Ungár Jenő Teleki u.
12. Wieder Lajos Malom u. telephon 894.
13. Deutsch Dávid Teleky-u.

ADRIA kenyérgyár r.t.

Legujabb! Ha hegedülni

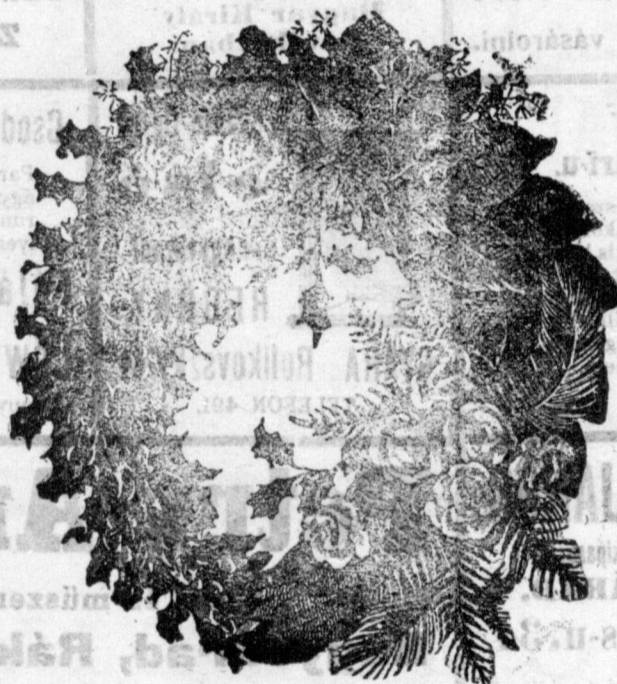
óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangu, domboru hegedüt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY“ országzserte elismert elsőrendű hangszerárubázában Budapest, József-körut 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — OVAS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telephon 172.

Saját üzletemben készült **mindszenti**

koszorúk

nagy választékban, olcsó árak mellett. Egyedül nálam kapható összerakható

sirlámpák

darabja 30 és 50 fillér.

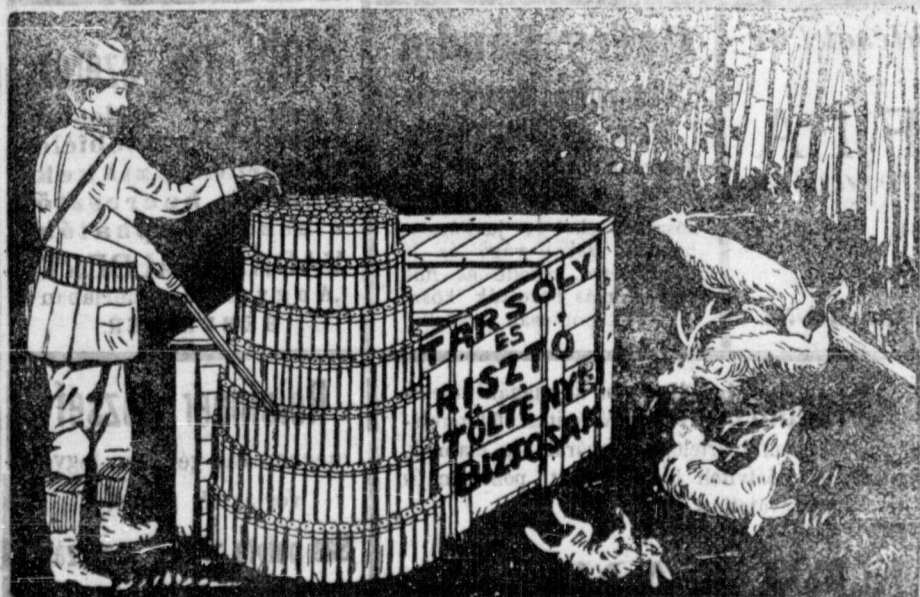
Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

Palásthy Gyula

Szent János-utca 4. sz.

(Kispipával szemben)

Helyi és vidéki telephon 995. sz.

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telephon 390.

Telephon 390.